

Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру туралы

Азаматтардың міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде туындайтын денсаулықты қорғауға конституциялық құқығы ҚР «Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру туралы» Заңымен (бұдан әрі – Заң) реттеледі.

Заңның 5-бабы 1-тармағына сәйкес міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесіндегі медициналық көмекке өздері үшін қорға аударымдар және (немесе) жарналар төлеу жүзеге асырылған, сондай-ақ қорға жарналар төлеуден босатылған адамдардың құқығы бар.

Заңмен негізгі ұғымдарға анықтама берілді:

Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру – әлеуметтік медициналық сақтандыру қорының активтері есебінен медициналық көрсетілетін қызметтерді тұтынушыларға медициналық көмек көрсету жөніндегі құқықтық, экономикалық және ұйымдастырушылық шаралар кешені;

Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесі – міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесіне қатысушылар арасындағы қатынастарды реттейтін, мемлекет белгілейтін нормалар мен қағидалардың жиынтығы;

Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесіндегі медициналық көмек - әлеуметтік медициналық сақтандыру қорының активтері есебінен медициналық көрсетілетін қызметтер тұтынушыларға ұсынылатын медициналық көмек көлемі;

Аударымдар - жұмыс берушілер өз қаражаты есебінен әлеуметтік медициналық сақтандыру қорына төлейтін, өздеріне аударымдар төлеу жүзеге асырылған медициналық көрсетілетін қызметтерді тұтынушыларға міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесіндегі медициналық көмекті алу құқығын беретін ақша;

Жарналар - қорға төлейтін және медициналық көрсетілетін қызметтерді тұтынушыларға міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесіндегі медициналық көмекті алу құқығын беретін ақша;

Әлеуметтік медициналық сақтандыру қоры (бұдан әрі - Қор) - аударымдар мен жарналарды шоғырландыруды жүргізетін, сондай-ақ медициналық көмек көрсететін денсаулық сақтау субъектілерінің көрсетілетін қызметтерін медициналық көрсетілетін қызметтерді сатып алу шартында көзделген көлемдерде және талаптармен сатып алу мен оларға ақы төлеуді және Қазақстан Республикасының заңдарында айқындалған өзге де функцияларды жүзеге асыратын коммерциялық емес ұйым;

Заңның 14-бабы 2-тармағына сәйкес **жарналарды төлеушілер** -

1) мемлекет; 2) әскери қызметшілерді, құқық қорғау, арнаулы мемлекеттік органдардың қызметкерлерін қоспағанда, *жұмыскерлер*, оның ішінде *мемлекеттік және азаматтық қызметшілер*; 3) дара кәсіпкерлер; 4) жеке практикамен айналысатын адамдар; 5) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес салық агентімен жасалған азаматтық-құқықтық

сипаттағы шарттар бойынша кіріс алатын жеке тұлғалар; б) Қазақстан Республикасының шегінен тыс жерге кеткен Қазақстан Республикасының азаматтары; 7) «Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы» Қазақстан Республикасы Кодексінің (Салық кодексі) 774-бабына сәйкес бірыңғай жиынтық төлемді төлеушілер болып табылатын жеке тұлғалар болып табылады.

Қазақстан Республикасының аумағында тұрақты тұратын адамдар мен қандастарды қоспағанда, егер Қазақстан Республикасы ратификациялаған халықаралық шарттарда өзгеше көзделмесе, *шетелдіктер мен азаматтығы жоқ адамдар жарналарды төлеушілер болып табылмайды.*

Заңның 28 – бабы 1 –тармағаны сәйкес жарналарды төлеуден келесі тұлғалар босатылған:

- 1) балалар;
- 2) жұмыссыз ретінде тіркелген адамдар;
- 3) жұмыс істемейтін жүкті әйелдер;
- 4) бала (балалар) үш жасқа толғанға дейін оны (оларды) тәрбиелеп отырған жұмыс істемейтін адам (баланың заңды өкілдерінің бірі);
- 5) жүктілікке және босануға, жаңа туған баланы (балаларды) асырап алуға байланысты, бала (балалар) үш жасқа толғанға дейін оның (олардың) күтіміне байланысты демалыста жүрген адамдар;
- 6) мүгедек балаға күтім жасауды жүзеге асыратын жұмыс істемейтін адамдар;
 - б-1) бала кезінен бірінші топтағы мүгедекке күтім жасауды жүзеге асыратын жұмыс істемейтін адам;
- 7) зейнетақы төлемдерін алушылар, оның ішінде Ұлы Отан соғысының ардагерлері;
- 8) қылмыстық-атқару (пенитенциарлық) жүйесінің мекемелерінде (қауіпсіздігі барынша төмен мекемелерді қоспағанда) сот үкімі бойынша жазасын өтеп жатқан адамдар;
- 9) тергеу изоляторларындағы адамдар;
- 10) жұмыс істемейтін қандастар;
- 11) «Алтын алқа», «Күміс алқа» алқаларымен наградталған немесе бұрын "Батыр ана" атағын алған, сондай-ақ I және II дәрежелі «Ана даңқы» ордендерімен наградталған көпбалалы аналар;
- 12) мүгедектер;
- 13) орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, жоғары білім беру, сондай-ақ жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында күндізгі оқу нысанында білім алып жатқан адамдар;
- 14) жұмыс істемейтін мемлекеттік атаулы әлеуметтік көмек алушылар;
- 15) әскери қызметшілер;
- 16) арнаулы мемлекеттік органдардың қызметкерлері;
- 17) құқық қорғау органдарының қызметкерлері үшін аударымдар төлеуден босатылады.

ҚР Үкіметінің 2019 жылғы 20 маусымдағы № 421 қаулысымен міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесіндегі медициналық көмекке кіреді:

1. Амбулаториялық жағдайларда мамандандырылған медициналық көмек:

1) тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі (бұдан әрі – ТМККК) шеңберінде профилактикалық қарап-тексерулерді қоспағанда, уәкілетті орган айқындаған тәртіппен және кезеңділікпен профилактикалық медициналық қарап-тексеру;

(«Мектепке дейінгі, мектеп жасындағы балаларды, сондай-ақ техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі және жоғары білім беру ұйымдарының білім алушыларын қоса алғанда, халықтың нысаналы топтарына профилактикалық медициналық қарап-тексерулерді жүргізу қағидаларын, көлемі мен мерзімділігін бекіту туралы» ҚР Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 15 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-264/2020 бұйрығы)

2) бейінді мамандардың қабылдауы және консультация беруі, сондай-ақ елдегі эпидемиологиялық жағдайдың нашарлауына әкелетін аурулар кезінде және оларға күдік туындаған жағдайларда үйдегі мобильдік бригада көрсететін қызметтер;

3) уәкілетті орган белгілеген тәртіппен және кезеңділікпен бейінді мамандардың созылмалы аурулары бар адамдарды динамикалық бақылауы; («Созылмалы аурулары бар адамдарға медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру, байқаудың мерзімділігі мен мерзімдерін, диагностикалық зерттеулердің міндетті минимумы мен еселігі қағидаларын бекіту туралы» ҚР Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 23 қазандағы № ҚР ДСМ-149/2020 бұйрығы.)

4) уәкілетті орган бекіткен тізбе бойынша халықтың жекелеген санаттарына шұғыл және жоспарлы нысанда стоматологиялық көмек көрсету;

(«Халықтың шұғыл және жоспарлы стоматологиялық көмек алуға жататын жекелеген санаттарының тізбесін бекіту туралы» ҚР Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 қыркүйектегі № ҚР ДСМ-106/2020 бұйрығы)

Шұғыл және жоспарлы стоматологиялық көмекке жататын халықтың жекелеген санаттарының тізбесі:

- 1) 18 жасқа дейінгі балалар;
- 2) жүкті әйелдер;
- 3) Ұлы отан соғысының ардагерлері;
- 4) 1, 2, 3 топтағы мүгедектер;
- 5) «Алтын алқа», «күміс алқа» алқаларымен марапатталған көп балалы аналар;
- 6) атаулы әлеуметтік көмек алушылар;
- 7) жасы бойынша зейнеткерлер;
- 8) инфекциялық, әлеуметтік мәні бар аурулармен және айналадағылар үшін;
- 9) мүгедек баланы күтіп-бағуды жүзеге асыратын жұмыс істемейтін адамдар;
- 10) бала кезінен бірінші топтағы мүгедекке күтім жасайтын жұмыс істемейтін адамдар.

5) диагностикалық көрсетілетін қызметтер, оның ішінде зертханалық диагностика;

*Диагностикаға пациенттің жан-жақты және жүйелі зерттелуіне негізделген, оған анамнез жинау, ағзаның жағдайын объективті зерттеу, қанды зертханалық зерттеу нәтижелерін және әртүрлі секрецияларды талдау, рентгенологиялық зерттеулер, графикалық әдістер, эндоскопия, биопсия және басқа әдістер кіреді.

б) уәкілетті орган айқындайтын тізбе бойынша рәсімдер мен манипуляциялар;

(«Амбулаториялық жағдайлардағы мамандандырылған медициналық көмекке енгізілген емшаралар мен манипуляциялар тізбесін бекіту туралы» ҚР Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 19 қазандағы № ҚР ДСМ-136/2020 бұйрығы)

Клиниканың МӘМС пакеті шеңберінде медициналық қызметтердің барлық спектрін көрсетуге арналған шығыстары таңдалған медициналық ұйым МӘС қорымен келісімшарт жасасқан жағдайда ғана сақтандыру қаражатынан толық жабылатынын **есте сақтау маңызды.**

Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесін пайдалану үшін емханаға тіркелу қажет!

Тіркелудің үш жолы бар:

- **Egov.kz** порталы арқылы;
- **Telegram-бот @Kenes1414Bot;**
- **Емхана.**

Ескерту! медициналық ұйымның міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру қорымен келісімшарты болған жағдайда ғана сақтандыру қаражатынан толық өтеледі!

Об обязательном социальном медицинском страховании

Конституционное право граждан на охрану здоровья возникающие в системе обязательного социального медицинского страхования (далее - ОСМС) регулируется законом РК «Об обязательном социальном медицинском страховании» (далее - Закон).

Согласно п. 1 ст. 5 Закона - **право на медицинскую помощь в системе ОСМС* имеют лица, за которых осуществлялась уплата отчислений* и (или) взносов* в фонд*, а также освобожденные* от уплаты взносов в фонд.**

Законом дано определение на основные понятия:

ОСМС* – комплекс правовых, экономических и организационных мер по оказанию медицинской помощи потребителям медицинских услуг за счет активов фонда социального медицинского страхования;

система ОСМС* – совокупность норм и правил, устанавливаемых государством, регулирующих отношения между участниками системы ОСМС;

медицинская помощь в системе ОСМС* – объем медицинской помощи, предоставляемый потребителям медицинских услуг за счет активов фонда социального медицинского страхования;

отчисления* – это деньги, уплачиваемые *работодателями* за счет собственных средств в фонд, дающие право потребителям медицинских услуг, за которых осуществлялась уплата отчислений, получать медицинскую помощь в системе ОСМС;

взносы* – это деньги, уплачиваемые в фонд *плательщиками взносов**, и дающие право потребителям медицинских услуг получать медицинскую помощь в системе ОСМС;

фонд* – некоммерческая организация, производящая аккумуляцию отчислений и взносов, а также осуществляющая закуп и оплату услуг субъектов здравоохранения, оказывающих медицинскую помощь в объемах и на условиях, предусмотренных договором закупа медицинских услуг, и иные функции, определенные законами Республики Казахстан;

Согласно п. 2 ст. 14 Закона, **плательщиками взносов*** являются:

1) государство; 2) *работники*, в том числе государственные и *гражданские служащие*, за исключением военнослужащих, сотрудников правоохранительных, специальных государственных органов; 3) индивидуальные предприниматели; 4) лица, занимающиеся частной практикой; 5) физические лица, получающие доходы по договорам гражданско-правового характера; 6) лица, самостоятельно уплачивающие взносы, в том числе граждане РК, выехавшие за пределы РК; 7) физические лица, являющиеся плательщиками единого совокупного платежа в соответствии со ст. 774 Налогового кодекса РК.

Плательщиками взносов не являются: иностранцы и лица без гражданства, за исключением лиц, постоянно проживающих на территории

РК, и кандасов, если иное не предусмотрено международными договорами, ратифицированными Республикой Казахстан.

В соответствии с п. 7 ст. 28 Закона *от уплаты взносов в фонд освобождаются:*

- 1) дети;
- 2) лица, зарегистрированные в качестве *безработных*;
- 3) неработающие беременные женщины;
- 4) неработающее лицо (один из законных представителей ребенка), воспитывающее ребенка до достижения им возраста трех лет;
- 5) лица, находящиеся в отпусках в связи с беременностью и родами, усыновлением (удочерением) новорожденного ребенка, по уходу за ребенком до достижения им возраста трех лет;
- 6) неработающие лица, осуществляющие уход за ребенком-инвалидом;
- 6-1) неработающее лицо, осуществляющее уход за инвалидом первой группы с детства;
- 7) получатели пенсионных выплат, в том числе ветераны ВОВ;
- 8) лица, отбывающие наказание по приговору суда в учреждениях уголовно-исполнительной (пенитенциарной) системы (за исключением учреждений минимальной безопасности);
- 9) лица, содержащиеся в следственных изоляторах;
- 10) неработающие кандасы;
- 11) многодетные матери, награжденные подвесками «Алтын алқа», «Күміс алқа» или получившие ранее звание «Мать-героиня», а также награжденные орденами «Материнская слава» I и II степени;
- 12) инвалиды;
- 13) лица, обучающиеся по очной форме обучения в организациях среднего, технического и профессионального, послесреднего, высшего образования, а также послевузовского образования;
- 14) неработающие получатели государственной адресной социальной помощи.
- 15) Военнослужащие;
- 16) Сотрудники специальных государственных органов;
- 17) Сотрудники правоохранительных органов.

Постановлением Правительства Республики Казахстан от 20 июня 2019 года № 421 ***в медицинскую помощь в системе ОСМС входят:***

1. Специализированная медицинская помощь в амбулаторных условиях:

1) профилактические медицинские осмотры в порядке и с периодичностью, определенным уполномоченным органом, *за исключением профилактических осмотров в рамках гарантированного объема бесплатной медицинской помощи (далее – ГОБМП);*

(Об утверждении правил, объема и периодичности проведения профилактических медицинских осмотров целевых групп населения, включая детей дошкольного, школьного возрастов, а также учащихся организаций технического и профессионального, послесреднего и высшего образования. Приказ Министра здравоохранения РК от 15 декабря 2020 года № ҚР ДСМ-264/2020)

2) прием и консультации профильными специалистами, а также услуги мобильной бригады на дому при заболеваниях, вызывающих ухудшение эпидемиологической ситуации в стране и в случаях подозрения на них;

3) динамическое наблюдение профильными специалистами лиц с хроническими заболеваниями в порядке и с периодичностью, которые установлены уполномоченным органом;

(Об утверждении правил организации оказания медицинской помощи лицам с хроническими заболеваниями, периодичности и сроков наблюдения, обязательного минимума и кратности диагностических исследований. Приказ Министра здравоохранения РК от 23 октября 2020 года № ҚР ДСМ-149/2020)

4) оказание стоматологической помощи в экстренной и плановой форме отдельным категориям населения по перечню, утвержденному уполномоченным органом;

(Об утверждении перечня отдельных категорий населения, подлежащих экстренной и плановой стоматологической помощи. Приказ Министра здравоохранения РК от 21 сентября 2020 года № ҚР ДСМ-106/2020)

Перечень отдельных категорий населения, подлежащих экстренной и плановой стоматологической помощи:

- 1) Дети до 18 лет;
- 2) Беременные женщины;
- 3) Ветераны Великой отечественной войны;
- 4) Инвалиды 1, 2, 3 группы;
- 5) Многодетные матери, награжденные подвесками "Алтын алқа", "Күміс алқа";
- 6) Получатели адресной социальной помощи;
- 7) Пенсионеры по возрасту;
- 8) Больные инфекционными, социально-значимыми заболеваниями и заболеваниями, представляющими опасность для окружающих;
- 9) Неработающие лица, осуществляющие уход за ребенком-инвалидом;
- 10) Неработающие лица, осуществляющие уход за инвалидом первой группы с детства.

5) диагностические услуги, в том числе лабораторная диагностика;

* Диагностика основывается на всестороннем и систематическом изучении пациента, которое включает в себя сбор анамнеза, объективное исследование состояния организма, анализ результатов лабораторных исследований крови и различных выделений, рентгенологические исследования, графические методы, эндоскопию, биопсию и другие методы.

б) процедуры и манипуляции по перечню, определяемому уполномоченным органом.

(Об утверждении перечня процедур и манипуляций, включенных в специализированную медицинскую помощь в амбулаторных условиях Приказ Министра здравоохранения РК от 19 октября 2020 года № ҚР ДСМ-136/2020.)

Важно помнить! Расходы клиники на оказание всего спектра медуслуг в рамках пакета ОСМС будут полностью покрыты из страховых средств только при условии, что выбранная медорганизация заключила контракт с Фондом ОСМС.

Для того чтобы воспользоваться всеми преимуществами ОСМС нужно быть прикрепленным к поликлинике. Прикрепиться к поликлинике можно тремя способами:

- **Через портал Egov.kz;**
- **Через телеграмм бот @Kenes1414Bot;**
- **Через поликлинику.**

ВАЖНО!!!: перед прикреплением нужно узнать полное наименование поликлиники и ФИО лечащего врача. При регистрации вы автоматически открепляетесь от предыдущей поликлиники.